

MII ÕILDÄSKÖSKKVUÖTTVIÖKK VÄ' LDD LIJ?

Õildâsköskkvuött- da piârviökkvää'ldest
mainstet, gu ooumaž lij viökkvääldlaž
ânn'jõž le'be oou'dbuž jie'llemtaaurõ'sše,
päärnaid, roodnairue'tte le'be jee'res
õildâsoomže. Õildâsköskkvuött- da
piârviökkvä'ldd vuäitt jâä'dtet fyyslaž le'be
psyyklaž vâkköövmmõ'sše, ouddnem
heärršöövmmõ'sše, vuâdtaarbi
miöllpuâreekāni pääccmõ'sše le'be
jäämm'mõ'sše.

Ju'rddem, što
viökkvä'ldd i'lla tä'vri
muärrmõš, nuu'bb
tie'gõgi äännmõš le'be
akkööllmõš viökkvää'ldin.

VASTTÕS LIJ MEE'ST JUÖ'KĶKAST

Piâr- da õildâsköskkvuöttviökkvä'ldd lij
jäävtövvum eettmõš. Piârri, koin lij da
vuei'nne viökkvää'ld, see'st jeä'la täujja
viögg ooccâd vie'kk. Viökkvâldda õölgči
še åålgbeällsain oummin kässjõöttâd, gu
tõt i'lla pâi piârri kõskksaž ä'sš. Jõs
vuäinak što viökkvä'ldd lij õildâsoummu
pirr le'be toobdâs piärrjest, maainâst
si'jjin da sme'llkâä'tt vie'kk ooccmõ'sše.

VIÖKKVÄLDDA VUÄŽŽ VIE'KĶ ŠE OUGGLÖSÖHTTVUÖÐIN

LAPPI VUÖSS- DA STAANDOMM RÕ

Õildâsköskkvuött- da viökkvä'lddtuej äävkääzzkõs

Saggstöõllâmääi'j vuõssaargâst neljpeivva ciâss 8-18 da
piätnâc 8-15 te'l. 040 631 0122
Chat aai'jid kaaunak ne'ttseeidain.

Staandomm

Ruä'vnjargg staandommkääzzkõõzz 24/7 te'l. 040 584 0021.

Kriisköõskõs

Te'lfonvuä'pstõs da ääi'jva'rrjummuš vuõssaargâst piätnca
ciâss 8-16 te'l. 040 553 7508.

PÄÄIKLAŽ DA VOOUDLAŽ KÄÄZZKÕÖZZ

Aalmilaž jie'ttnâamar 112

- pää'les
- sosialpei'vvröõttmõš ve'rggääi'j åålgbeä'lnn

Arggpei'vin ciâss 8-16:

Aanar sosialpei'vvröõttmõš te'l. 040 351 4150
Uccjoogg sosialpei'vvröõttmõš te'l. 040 701 4440
Enontekiö sosialpei'vvröõttmõš te'l. 040 532 6594
Suä'djel sosialpei'vvröõttmõš te'l. 040 675 1340

TEÄÐ DA TUÄRJJÕÖZZ NEE'TTEST

nettiturvakoti.fi
riku.fi
tukinainen.fi
naistenlinja.com

nollalinja.fi
naisenvakivalta.fi
lyomatonlinja.fi
monikanaiset.fi

www.lapinensijaturvakoti.fi

STAAANÂST?

TOOBD
viökkvä'ldd
ÕILDÄSKÖSKKVUÖÐÂST

MÄ'HTT VIÖKKVÄ'LDD ÖCNDÄÄTT?

Fyyslaž viökkvä'ldd

špeiggmōš da jee'resnallšem
čuōžztummuš, pihtsin keāškummuš, tä'vvri
kōōškummuš, tie'rneävvin akkummuš,
rää'jtummuš le'be jåå'ttemfrijvuōđ cōggmōš
le'be pääkktummuš seksuaal'laž
kōskkvuō'tte.

Jiōggsaž viökkvä'ldd

nōōmmtōōllmōš, kuddtee'men tuejjeem,
vuāllavä'lddmōš, pōōltōōllmōš, akkōōllmōš,
teā'ddeem, neu'rnummuš, kontrollāsttmōš
da čårnummuš jee'res oummin.

Ekonoomlaž viökkvä'ldd

pääkktummuš ekonoomlaž kōskkvuō'tte,
nuu'bb tie'ğgi åå'nem kontrollāsttmōš
le'be nuubb tie'ğgi da jeāllmōōžž
lāā'vte'mes åānnmōš.

Seksuaal'laž viökkvä'ldd

seksuaal'laž jiōččmie'rreemvuōiggādvuōđ
rää'jtummuš, seksuaal'laž okknāsttmōš,
cōōggōōttmōōžž keālddmōš, abo'rte
pääkktummuš, seksuaal'laž kōskkvuō'tte
pääkktummuš jee'resnallšmin naa'lin le'be
seksshāāmmid pääkktummuš, seksuaal'laž
viökkvā'ldin akkōōllmōš, nuu'bb tie'dkani
kuei'mesāānnmōš da raiskkjem da tōn
āiggmōš tuejjeed.

Hue'neld hāiddmōš le'be huōlte'mesvuōtt

pāārna, vuā'mmoummu le'be lāā'mes
oummu kuāđđmōš hāāidaitaa, vie'kktaa
le'be huōl åānnmōōžžtaa vue'jjin, koin son ij
ōhttu pi'rğged, nuu'bb pä'rttummuš talkksin,
vuāivvōōttāmaunnsin, ke'mikaalin le'be
jee'res aunnsin (be'nsin, karsiina).

VIÖKKVÄ'LDD,
TŌN VUÄITAK PUE'TĶĶEED!

0033 VIE'ĶĶ

Jōs jiiijad kuānst jīā ri'jte vue'jj mu'ttemtuōjju,
0033 āmmatvie'kk. Samai vāāžnai tōt lij tā'l, jōs
viökkvä'ldd lij juātkkjam kuu'kk le'be piārrjest liā
pāārna. Hā't mainstummuš straahhād, ka'nnat
altteed hāiddamtuejj. Mōōn āāi'jab se'lvtak vue'jj,
tōn pue'rab. Viökkvä'ldd ij lappu jāāvtōōlee'l.

ÖÖLDĀSKŌSKKVUŌTT- DA VIÖKKVÄ'LDDTUEJ ÄÄVKĀÄZZKŌS

Vuāžžak tuārijjōōzz piār- da ööldāskōskkvuōđid
ōhtteei vaiggādvuōđin. Öhttvuōđ vuāitak vā'ldded
puārrazvuōđ vā'žžtōōzzin,
paarrkōskkvuōđvaiggādvuōđin le'be jōs toobdak,
le'be leāk vuāinnam, piār- da ööldāskōskkvuōđin
viökkvā'ld le'be tōn vaar. Öhttvuōđ vuāitak
vā'ldded, jōs leāk piākkōōttām jiiijad
tuāimmjummsin piār- le'be ööldāskōskkvuōđāst.
Tuejjla ta'rjee māāu'ste'mes vie'kk Ruā'vnjaarg
tuāimpāāi'ķest di še ouggłōsōhttvuōđin. Vuāitak
smiōttād tuejjlain pue'rmōs nāā'l vuāžžad vie'kk
le'be vā'rjed saggstōōllāmāai'j.

STAANDOMM

Staando'mme vuāitak pue'tted öhttu le'be
pāārnaivui'm. Vuāitak staan'jōōttād staando'mme
kuā'ss tāāttas lij tarbb. Kāāzzkōs lij māāu'ste'mes
ā'sšnekka. Staandoomāst lij vuei'tlvaž vuāžžad
vuā'pstōōzz še te'lfoonin.

Staandomm lij jurddum pukid piār- le'be
ööldāskōskkvuōttviökkvā'ld le'be tōin jie'lli
oummid, kook taarbše vie'kk da tuārijjōōzz
vue'jjest se'lvvnummša di kōskkāiggša
jālstemsāā'j. Tā'lk viökkvā'ldest pōōllmōš le'be
vaarr lij ri'jtjeei veā'r staan'jōōttād staando'mme.
Mā'tkk ij leākku cōglđōs. Jōs smiōttāk
staan'jōōttād staando'mme, vuāitak vā'ldded
ōhttvuōđ te'lfoonin da saggstōōllād tuejjlain
jāāttmōōžž riāššmōōžžāst (kuāsttmōš, pāārna
škool dno.).

KRIISKŌSKŌS

Kriiskōskōōzzāst vuāžžak vie'kk da tuārijjōōzz
traumaattlaž jie'llem vuālla šōddām le'be
jeeresnallšem jie'llemkriis vue'lnn jie'lli oummuid,
piārrjid di sij ööldāsoummuid da öhttsažkāā'ddid.
Kriistuejjlai vuāsttavā'lddempāi'kk
āāi'jva'rjummsin, aai'jid vuāžžak taarbšeen še
ciāss 16 māņņa.